

Aan de voorzitter en leden van de Vaste Commissie
voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum

15 september 2022

Kenmerk

Retail-2022

Betreft

Noodkreet detailhandel en winkelambachten gevolgen verhoging wettelijk minimumloon

Geachte dames en heren,

Hierbij luiden wij als brede detailhandel en winkelambachten de noodklok nu de plannen van het kabinet om het wettelijk minimumloon (WML) per 1 januari 2023 met 10% te verhogen een feit lijken. Laten we duidelijk zijn: onze werkgevers gunnen iedereen een goed loon om van te leven en waren ook bereid een trapsgewijze verhoging tot 2025 door te voeren. Met de huidige plannen blijft het echter niet bij 10% verhoging van het WML. Per 1 juli volgend jaar komt er wederom een verhoging van het WML, die afhankelijk is van loonstijgingen. We zien die lonen aan de cao-tafels fors stijgen, dus zal er per 1 juli 2023 ook een flinke stijging bovenop de 10% komen. Daar weer bovenop komt het voorstel om per 1 januari 2024 een minimumuurloon in te voeren dat gebaseerd is op 36 uur per week, waarmee voor veel branches nog eens 11% is gemoeid.

Van compensatie voor werkgevers lijkt geen sprake. Het huidige lage inkomensvoordeel (Liv) wordt ook afgeschaft. Dit betekent een loonprijsstijging en meer inflatie, en mogelijk verlies aan banen. Wij laten u daarom weten dat wij als brede detailhandel en winkelambachten de voorgestelde besluiten niet kunnen steunen zonder compensatie of lastenverlichting. Uitvoering van de huidige plannen brengt naar onze mening grote (maatschappelijke) gevolgen met zich mee.

De ruim 119.000 ondernemingen in de detailhandel en winkelambachten voelen zich niet gehoord en in de kou gezet. Het verhogen van het minimumloon en daarmee de lonen in onze sector is naar onze mening geen oplossing voor het koopkrachtverlies dat hoofdzakelijk veroorzaakt wordt door gestegen energieprijzen. De brede detailhandel en winkelambachten voorzien in de dagelijkse levensbehoeften van mensen. Een sector die zo essentieel is en nog herstelt van de gevolgen van de Coronacrisis, krijgt opnieuw een enorme klap. Onze ondernemers zullen genoodzaakt zijn om straks de gestegen kosten door te berekenen in de prijzen of afscheid te nemen van medewerkers. Met een trapsgewijze verhoging waren er mogelijk andere opties geweest die niet direct tot verhogen van de prijzen zouden leiden, waarmee een loon-prijsstijging in beweging wordt gezet en daarmee een nog sterkere toename van de inflatie. De gevolgen van de aangekondigde verhoging van het WML zullen desastreuus zijn. Veel ondernemingen kunnen zonder compenserende maatregelen (zoals het LIV of LKV of verlaging sociale afdrachten) deze klap niet opvangen.

Naast de huurverhogingen en alsmaar stijgende energieprijzen, stijgen de personeelslasten ook in rap tempo. Bedrijfsresultaten die gemiddeld rond de 4% liggen, belanden in de rode cijfers als die stijgingen niet worden doorbelast. Zonder die doorbelasting zal het inkomen van een kleine retailondernemer (waaronder veel IB-ondernemers) zelf onder de armoedegrens komen te liggen. Doorbelasting leidt tot stijgende prijzen die elke burger in Nederland weer in zijn portemonnee gaat voelen. Waar ligt het einde van deze spiraal?

Het voorstel over een uniform minimumuurloon waarbij het voornemen is om dat op 36 uur per week te baseren, versterkt het eerder geschetste effect. In de detailhandel en winkelambachten kennen veel branches een 40-urige werkweek, al dan niet met ADV-dagen. Het moeten betalen van een sterk verhoogd wettelijk minimumuurloon in 36 uur, betekent voor die ondernemingen nog eens een extra verhoging van 11%. Zo worden sommige lonen met wel 25% verhoogd inclusief de halfjaarlijkse verhoging van het WML. Voor een 21-jarige komt de stijging van zijn WML sinds 2017 zelfs boven de 100% uit!

Wij vinden het onbegrijpelijk en ongewenst dat het kabinet in een tijd van arbeidsmarktkrapte uit gaat stralen dat 36 uur per week werken de norm is. Dit zal op de werkvloer de verhoudingen verder onder druk zetten. Uitstralen dat 36 uur per week de norm is, valt niet te rijmen met het appel dat op parttime medewerkers wordt gedaan om meer te werken om zo de arbeidsmarktkrapte te bestrijden. Daarnaast vinden wij het isoleren van een maatregel die zo ingrijpend is voor onze ondernemingen waar zij niets in lastenverlichting, verlaging van lasten op arbeid of een compensatieregeling voor terugzien buitengewoon onverstandig. Wij kunnen en willen dat niet ongehoord accepteren. Dit zal in onze sector banen gaan kosten.

Door lage marges in onze sector waar niet altijd mogelijkheden zijn om dergelijke kostenstijgingen volledig door te berekenen en toenemende concurrentie van online (internationale platforms) vrezen wij dat de maatregelen tot het einde van een significant aantal fysieke winkels zullen leiden. Dat leidt tot een kaalslag in winkelstraten, aantasting van leefbaarheid in de stads- en dorpskernen en het verdwijnen van leerwerkplekken voor aankomende vakkrachten. De overheid zadelt de grootste private werkgever, die de detailhandel met de winkelambachten is, met enorme problemen op met reële risico's voor de werkgelegenheid. Het is een utopie om te denken dat de banen (merendeels op MBO-2 niveau) die straks in onze sector verdwijnen, de krapte in andere (meer technologische) sectoren gaan oplossen. Ook wordt gevreesd voor banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, waar de detailhandel en het winkelambacht nu en grote bijdrage in levert.

Onze grootste bezwaren opgesomd zijn:

1. Stijging van het minimumloon zonder compensatie heeft voor de detailhandel en winkelambachten als grootste private werkgever in Nederland zware gevolgen;
2. Zonder het verlagen van lasten op arbeid, zal meer werken niet meer gaan lonen en komt het grootste deel van de stijging slechts ten goede aan de staatskas;
3. Het kabinet houdt geen rekening met eerder uitgebrachte adviezen voor een integrale aanpak die organen als SER hebben gegeven en eerder gemaakte afspraken;
4. De overheid gaat nu teveel op de stoel van sociale partners zitten en zadelt hen vervolgens op met een onevenwichtigheid in loongebouwen die in elkaar worden gedrukt en onder water komen te staan;

5. Het minimumuurloon baseren op een werkweek van 36 uur werkt oneigenlijk kostenverhogend, omdat de gemiddelde normale arbeidsduur in Nederland rond de 38 uur ligt. Er wordt geen rekening gehouden met het effect van (betaalde) adv-dagen op de netto arbeidsduur, waarbij bij de loonberekening uitgegaan wordt van 40 uur;
6. In de detailhandel en winkelambachten zijn de marges beperkt. Veelal moet uit die (winst)marge ook nog het eigen inkomen van de retailondernemer zelf worden betaald, die door het voorstel straks onder de armoedegrens uitkomen.

Wij verzoeken u met klem naar onze noodkreet uit de grootste private sector te luisteren en heel goed te kijken naar de effecten die verhoging van het minimumloon en invoering van minimumuurloon op 36 uur per week met zich mee gaat brengen. Werkgevers hebben zich de afgelopen maanden bereid getoond om mee te denken en de problematiek gezamenlijk aan te pakken.

Wij voorzien u graag van reële cijfers en impactanalyses en het inzicht in de problematiek van de retailondernemer (actief in de detailhandel en het winkelambacht). Ook nodigen wij u uit om hierover met ons verder in gesprek te gaan.

Marco Dijkema (voorzitter)
Ambachtelijke Versdetailhandel Nederland

Martin Groen (voorzitter)
Vereniging Bloemist Winkeliers (VBW)

Arend Kisteman (voorzitter)
NBOV (brood- en banketbakers)

Jos Zuidwijk (voorzitter)
NSO Retail (tabak en gemak)

Maurice Crusio (voorzitter)
ANKO (kappersorganisatie)

G. van den Assum (voorzitter)
Dibevo (dierenspecialzaken)

P. Hoogstraaten (directeur)
Vakcentrum

Marian Lemson (directeur)
KNS (Koninklijke Nederlandse Slagers)

Thomas van Meel (voorzitter)
Poeliersbond

Ed van de Weerd (voorzitter)
RND (Raad Nederlandse Detailhandel)

Jan Meerman (directeur)
Inretail

Pieter Verhoog (ambt.secr.)
VGL (Levensmiddelen)

Doekle Terpstra (voorzitter)
Techniek Nederland

Marinus van loon (voorzitter)
KNDB (Kon. Ned. Drogisten Bond)